

Szakmai beszámoló

2018. szeptember 5-8. között, Barcelonában került megrendezésre a **'24 th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA)** c. konferencia. Az Európai Régész Szövetség éves konferenciája nagyszabású, és igen rangos találkozása a szakma európai képviselőinek, ahol ezúttal nem csak előadóként (elhangzott előadásunk címe: *Hadrianus*® - *Hadrian as a trademark*), de egy konferencia-szekció társszervezőjeként is részt vehettünk. A konferenciához számos, igen magas színvonalon megszervezett és kivitelezett program, kiállítás, és vásár is kapcsolódott. A rendkívül szerteágazó tudományos program (csak a programkötet több mint 550 oldal) a mai régészet szinten minden részterületét, nevezetesebb aktuális kérdését érintette. Mi idén a BTM, és azon belül az Aquincumi Múzeum közművelődési, múzeumpedagógiai, PR munkáját, szemléletmódját bemutató előadással képviseltük az intézményt, és főként az ehhez a témához kapcsolódó szekciókban, diskurzusban vettünk részt. Múzeumunk szereplése több szempontból is fontos volt, hiszen nem csak a római örökséget megőrző intézményekkel tudtuk felvenni a kapcsolatot, illetve megismertetni velük tavalyi tematikus évünk köré szerveződő tevékenységünket, de az általuk bemutatott jó gyakorlatot is kamatoztatni tudjuk a jövőben.

Budapest, 2018. szeptember 14.

Abonyi Zsanett

Havas Zoltán

24th EAA Annual Meeting: Reflecting Futures

Barcelona, 2018.szeptember 5-8.

Szakmai beszámoló

Az Európai Régészek Szövetsége (EAA – European Association of Archaeologists) európai és Európán kívüli régészek és más kapcsolódó vagy érdeklődő személyek, illetve szervezetek számára létrehozott, tagságon alapuló szervezet. Az EAA éves konferenciáját (Annual Meeting) 1994 óta minden évben megrendezik, 2018-ban Barcelona szolgált helyszínül. 2018-ban összesen 259 szekció, 3004 előadás és 2987 regisztrált résztvevője volt az éves konferenciának. A konferenciához számos, igen magas színvonalon megszervezett és kivitelezett program, kiállítás és vásár kapcsolódott (1. sz. melléklet). A rendkívül szerteágazó tudományos program a mai régészet szinte minden részterületét, nevezetesebb aktuális kérdését érintette. A 2017 végén meghirdetett témakörök magukban foglalják az EAA diverzitását és a régészeti gyakorlat sokrétűségét, beleértve a régészeti interpretációt és örökség menedzsmentet:

1. Elméletek és módszerek a régészetben
2. Az anyagi kultúra régészete
3. A mediterráneum régészete
4. Városok és városképek régészete és jövője
5. A kulturális örökség európai éve és a régészet
6. Múzeumok és a régészeti örökség kihívásai a 21. században

A konferencia egyik szekciójának szervezője Clara Forn a Museu de Badalona munkatársa, azzal kereste meg 2017 során intézményünket, hogy társszervezőként vegyünk részt a szeptemberi előadássorozat megelőző munkálataiban. Kérésének eleget tettünk, így a BTM Aquincumi Múzeuma részéről Havas Zoltán, az Ókortörténeti Főosztály vezetője, valamint Abonyi Zsanett a Közművelődési Csoport művelődésszervezője csatlakozott a „*New tools and practices used to improve the understanding of archaeological heritage in urban context*” c. szekció szervezéséhez (2. sz. melléklet). Ez magában foglalta az ide beérkező absztraktok átolvasását, kiértékelését, valamint a saját előadás megtartását is.

Előadásunk a 2017-es Hadrianus Év eredményeire reflektált, hiszen ez volt az első alkalom, hogy a modern marketing eszközeit felhasználva új látogatórétegek megnyerését tűztük ki célul (3. sz. melléklet). Nagy figyelmet szenteltünk arra, hogy a Hadrianus császárral, valamint Aquincummal kapcsolatos információkat közérthető módon fogalmazzuk meg és olyan újszerű kontextusban tálaljuk a látogatók elé, amely könnyedén befogadhatóvá teszi a történelmi tényeket és eseményeket. Mivel a Hadrianus Év során a múzeumunk látogatószáma jelentős emelkedést produkált, azt gondoltuk, hogy ennek bemutatása egy olyan jó gyakorlat ismertetését jelentheti, amely minden olyan kulturális intézmény számára megfontolandó lehet, akik eddig kevésbé foglalkoztak a múzeumi marketing jelentőségével.

A szekció végül öt előadást foglalt magában. A Museo de Badalona munkatársai két előadásban beszéltek arról, hogy a városi környezetben milyen problémákat vet fel a régészeti maradványok muzeális bemutatása, valamint hogy milyen új módszerekkel igyekeznek ezeket a látogatók elé tárni. Ezt követően a lengyel National Heritage Board munkatársa azt tárta a hallgatóság elé, hogy lengyel területen milyen nehézségekbe ütköznek a nagyvárosokban a régészeti emlékek megőrzésével és azok megfelelő módon történő bemutatásával kapcsolatban, valamint hogy melyek azok az irányvonalak, amelyek jó alternatívát jelentenek számukra a múzeumok látogatókkal való kommunikációjának elősegítése terén. Az utolsó előadás a cseh Institute of Archaeology of the Academy of Sciences részéről került megtartásra. A cseh kollégák a 3D rekonstrukciók és a látványos digitális elemek felhasználásában látják annak a megoldását, hogy a látogatók számára is könnyedén érthetővé váljon a múzeumok által közölni kívánt ismeretanyag. Mindegyik előadás kitért azokra a nehézségekre, amelyekbe a látogatók megszólítása és a múzeumba történő bevonása során ütköznek. Több ízben felvetődött a kérdés, hogy vajon a mai modern világban mivel lehet a régészeti múzeumokra irányítani a figyelmet és hogyan lehet szorosabbá fűzni a viszonyt a látogatókkal. Azt gondoljuk, éppen ezekért a kérdésselvetések miatt, előadásunk jól illeszkedett a szekcióba, hiszen a Hadrianus Év kapcsán az Aquincumi Múzeum is ezekre kereste a választ. Az ez éves tapasztalatok azt bizonyították, hogy az intézményünknek nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a marketingre, hogy a múzeummal kapcsolatos hírek és új információk minél szélesebb körben eljussanak a látogatókhoz. Mindemellett gondosan ügyelni kell arra is, hogy a közölt ismeretanyagok olyan közérthető megfogalmazásban kerüljenek ki, amelyek akár a fiatalabb generációk számára is vonzóak lehetnek. A közösségi oldalakon intézményünknek ugyan úgy jelen kell lennie, hiszen jelenleg talán ezek a legalkalmasabbak arra, hogy felkeltsük az érdeklődést és többszöri látogatásra ösztönözzük az

érdeklődőket. Véleményünk szerint, a múzeum által közölt tartalmaknak alkalmazkodniuk kell a modern kor elvárásaihoz és igényeihez, kulturális kínálatunk vonzóvá tételének érdekében.

A szekció előadásai minden szempontból igazán előremutatóak voltak, hiszen jól láthatóvá vált, hogy a régészeti múzeumok kihívásai Európa szerte igen hasonlóak és láthattuk, hogy az egyes intézmények miben látják az előrelépés lehetőségét. A szekció végét közös megbeszéléssel zártuk, amely során egymás előadásaira tudtunk reflektálni. Megállapítottuk, hogy az előadások ugyan más-más szempontból közelítették meg a régészeti emlékek bemutatásának lehetőségét, azonban ezek mind nélkülözhetetlenek az érdeklődők bevonásának szempontjából. Múzeumunk szereplése több szempontból is fontos volt, hiszen nem csak a római örökséget megőrző intézményekkel tudtuk felvenni a kapcsolatot, illetve megismertetni velük tavalyi tematikus évünk köré szerveződő tevékenységünket, de az általuk prezentált jó gyakorlatokat is kamatoztatni tudjuk a jövőben.

Budapest, 2018. október 30.

Abonyi Zsanett
művelődésszervező
Közművelődési Csoport
BTM Aquincumi Múzeum

Mellékletek

1.sz. melléklet

A 24th Annual Meeting programja:

Saturday 1 September

Pre-conference excursion to Minorca

Tuesday 4 September

Pre-conference excursions

9:00-18:00 EAA Executive Board meeting

Wednesday 5 September

Pre-conference excursions

9:00-13:00 EJA Editorial Board meeting

9:00-13:00 EAA Communities and Committees meetings

12:00-16:00 European Archaeology Fair opens

12:00-19:00 Registration of delegates

13:30-16:00 EAA President's Working Lunch

17:00-19:00 Opening Ceremony

19:00-20:30 Welcome Reception

20:30-23:00 Awards Dinner

Thursday 6 September

7:30-18:30 Registration of delegates

8:30-18:30 Parallel sessions

9:00-19:00 European Archaeology Fair

13:00-14:00 Meeting with new EAA members

18:40-20:00 Keynote lectures

21:00-23:59 Annual Party

Friday 7 September

7:30-18:30 Registration of delegates

8:30-18:30 Parallel sessions

9:00-19:00 European Archaeology Fair

13:00-14:00 Meeting with new EAA corporate members

18:40-20:00 Annual Membership Business Meeting

21:00-23:59 MERC Party

Saturday 8 September

7:30-8:30 Meeting with student volunteers

7:30-13:00 Registration of delegates

8:30-18:30 Paralell sessions

9:00-19:00 European Archaeology Fair

13:00-15:00 Meeting with prospective Annual Meetings' organisers

18:40-20:00 Keynote lectures

21:00-23:59 Annual Dinner

Sunday 9 September

Post-conference excursions

2.sz. melléklet

A szekció előadásai:

#647 New tools and practices used to improve the understanding of archaeological heritage in urban context

2018.09.07 Friday

8:30 Now what? How urban archaeological sites become museums (Padros, Pepita – Forn, Clara, Museu de Badalona)

8:45 Walking on the past – to preserve and present the past in urban spaces (Byszewska, Agata, National Heritage Board of Poland)

9:00 A new public experience for urban archaeological site-museum, the roman town of Baetulo (Forn, Clara – Gurri, Esther – Padros, Pepita, Museu de Badalona)

9:15 Hadrianus – Hadrian as a trademark (Abonyi, Zsanett – Havas, Zoltán, Budapest Historical Museum)

9:30 Rebuilding the past. The 3D reconstruction, visualisation and VR/AR presentation of medieval history in Slany (Unger, Jiri - Kvetina, Petr, Institute of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic)

9:45 Discussion slot

3. sz. melléklet

Az előadás tartalma: Hadrianus – Hadrian as a trademark

A korábbiakhoz képest manapság sokkal nehezebb a kulturális intézmények számára az attrakciókra felhívni a figyelmet, illetve megtartani a látogatók érdeklődését. A mai látogatók elvárásai magasabbak azt illetően, hogy hogyan és milyen minőségben szeretnék eltölteni

szabadidejüket. Szükség van annak felismerésére, hogy a múzeumok már nem csak kulturális intézményként kell, hogy működjenek, hanem egyfajta márkaként, amely magában foglalja a fogyasztói élmény minden elemét. A mai kor múzeumlátogatói már sokkal inkább a kultúra élvezetét keresik, így a kultúrafogyasztással kapcsolatos megváltozott magatartásra reagálnunk kell.

2017-ben az Aquincum Múzeum Hadrianus császár trónra lépésének 1900. évfordulójának alkalmából időszaki kiállítást rendezett, amely az egész évet átölelő Hadrianus-év fő attrakciója volt. A Hadrianus-év célkitűzése egy fiatal és új közönség megnyerése volt. Azzal, hogy a középpontba Hadrianus személyét tettük, kiváló lehetőség nyílt arra, hogy megszólítsuk a fiatal felnőttek korcsoportját, akik elegendő háttér információval rendelkeznek a császárról. Ezáltal valami olyanhoz kapcsolódtunk, amelyet a megcélzott csoport még ha felszínesen is, de ismert. Annak ellenére, hogy múzeumunk gyűjteménye egyedinek számít akár országos szinten is, nagy figyelmet kell annak szentelni, hogy milyen módon keltjük fel a látogatók érdeklődését. A történelmi személy új típusú megközelítésével az intézményünk újrapozícionálása volt a cél. Ebben az évben fizikailag is át kellett lépünk határainkat. Óbuda-Békásmegyér Önkormányzatának a támogatásával több eseményünk is a múzeum falain kívül, a III. kerület szívében került megrendezésre. A Fő téren állították fel például azt a kortárs Hadrianust ábrázoló alkotást, amely a Hello Wood Hungary csapatának nevéhez fűződik. Ez a projekt jól mutatja, hogyan értelmezzük a régészeti és történelmi örökség városi kontextusban való megjelenítést.

Mind a kiállítás, mind a Hadrianus-év programja, a logó, vagy akár a hirdetési módok esetében szem előtt tartottuk a közvetlen információátadást és a fiatalos stílust, valamint a látogatók megváltozott igényét. Ebben az évben elsősorban arra fókuszáltunk, hogy értékes, releváns és maradandó tartalmat alkossunk, amely megfelel a jelenlegi társadalmi szükségleteknek. Ebben az előadásban kezdeményezéseinket szeretnénk bemutatni, tehát azt, hogy milyen új eszközökkel és módszerekkel igyekszünk elérni a látogatókat.